TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-12

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU 1960 SONRASI TOPLUMCU EĞİLİMLERİ YANSITAN ŞİİR



Cumhuriyet Dönemi şiirinde 1940'lı yıllardan itibaren Nâzım Hikmet'ten etkilenen ve onun temsil ettiği siyasal hareket içinde yer alan toplumcu gerçekçilik çizgisinde çok sayıda şair tarafından birçok şiir yazılmıştır. 1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansıtan şairler, şiirlerinde "yerleşik düzene eleştiri, sınıfsal sorunlar, kadın, doğa, kentleşme sorunları" gibi temaları öne çıkarmışlardır. Bu şairler şiirlerinde kimi zaman anlamı öne çıkaran, açık ve sade bir üslubu tercih ederken kimi zaman da İkinci Yeni'nin imgeli, kapalı şiir anlayışından etkilenmişlerdir.

1960 Sonrası Toplumcu Eğilimleri Yansıtan Şiirin Özellikleri

- Ülkenin içinde bulunduğu koşullar şiiri etkilemiştir.
- Şiir ideolojiyi yansıtma aracı olarak görülmüştür.
- Halkın ve işçilerin sorunlarına şiirlerde yer verilmiştir.
- Güncel ve siyasal olaylar şiirlerde konu olarak işlenmiştir.
- Biçime değil içeriğe önem verilmiştir.
- Yalın bir dil kullanılmıştır.

1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansıtan şiirin temsilcileri şunlardır:

- İsmet Özel
- Ataol Behramoğlu
- Gülten Akın
- Süreyya Berfe
- Özkan Mert
- Refik Durbaş
- Nihat Behram
- Kemal Özer



SORULAR

SORU 1:

Aşağıda verilenlerden hangisi 1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansıtan şiirin özellikleri arasında gösterilemez?

A) Şiirlerde ideolojik yansımalar görülür.

B) Serbest nazmın olanaklarından yararlanılmıştır.

C) İçerik geri plana itilerek biçim önemsenmiştir.

D) Halkın ve işçilerin sorunlarına yer verilmiştir.

E) Güncel ve siyasal olaylar konu olarak işlenmiştir.

Cevap: C

SORU 2:

Bazı şiirler birden geliyor. Yoğun bir yaşantı birikimi sonucunda neredeyse fışkırıyor. Böyle durumlar için "şiiri hazırlamak" sözü anlamsız kalıyor. Çünkü şiir hazırlanmış olarak geliyor zaten; yaşamların, okumaların, düşünmelerin, söz konusu şiirle doğrudan ilgisi olmayan çeşitli biçim denemelerinin, bilinçli ya da bilinçaltı süreçlerin sonunda. "Bir Gün Mutlaka", "Yeniden Hüzünle", "Sana Seslenmek İçin", "Beyaz İpek Gibi Yağdı Kar" vb. genellikle uzun ve en çok sevdiğim şiirlerim bu türden şiirlerdir. Bir söz, bir izlenim birden yoğun bir yaşantı birikiminin patlamasını sağlayabiliyor. Şiirin yazılışı sırasında olup biten şeyler de yazılmakta olan şiirin yapısına giriyor. Yaşam birden, geçmişle, şimdiyle ve gelecekle bütünlük kazanıyor; her şey bütünsel bir uyumu oluşturuyor.

Bu parçada şiir yazma serüvenini anlatan şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) İsmet Özel
B) Kemal Özer
C) Refik Durbaş
D) Süreyya Berfe
E) Ataol Behramoğlu

Cevap: E

SORU 3:

bir kış günü akşamın alacasında indim Sirkeci'ye
dar bir sokak aralığında durdu otobüs
yüzlerce küçük dükkân camlarında bütün Anadolu
yüzlerce insan daha önce gördüğüm hiç görmediğim
emanetçiler: neyim var gençliğimden başka
bırakacak
taksiciler: hangi deftere yazmıştım gurbetliğin
adresini
oteller: yeni çıktım sılamdan bu gece yatmasam da olur

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi dile getirilmiştir?

A) İşsizlik
B) Eşitsizlik
C) Özgürlük
D) Adaletsizlik
E) Kent yaşamı

Cevap: E